

HATÁRTALANUL

2025. május 21-25.

Őseink nyomában! – kirándulás Erdélyországban

Előkészítő órák

A kirándulást megelőzően a tanulók több tantárgy – magyar irodalom, történelem, földrajz és kémia – keretében előkészítő foglalkozásokon vettek részt. Ezek az órák komplex ismeretanyagot kínáltak, amelyek hozzájárultak Erdély sokszínű világának megismeréséhez. A diákok betekintést nyerhettek a térség és a több, mint ezeréves magyar nemzet gazdag történelmébe, irodalmi örökségébe, változatos földrajzi formakincsébe, valamint természeti örökségeit és értékeit is megismerhették, melyeket aztán utazásuk során felfedezhettek.

A tanórák során a közös feldolgozást és az egyéni kutatómunkát is ösztönöztük, többek között a Barangoló digitális tartalomtár feladataira támaszkodva. Ez nemcsak a tanulók informatikai és kutatási készségeit fejlesztette, hanem a téma és egyben a kirándulás iránti érdeklődésüket is mélyítette.

Az előkészítő órák legfőbb célja az ismeretátadáson túl az volt, hogy a tanulóiban megerősödjön a magyarságtudat, valamint érzékenyebbé váljanak a határon túli magyar közösségek helyzete, mindennapi kihívásai és kulturális értékei iránt. A program így nemcsak tanulmányi, hanem lelki-szellemi felkészülést is jelentett a kirándulásra, elősegítve a személyes kötődés kialakulását a külhoni magyarsághoz. Előkészítő órákon az okosdobozt is használtuk (2025. 05.20-án)

Tanulmányi kirándulás

Iskolánk hetedik osztályos tanulói a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett *Határtalanul! – Kirándulás hetedikeseeknek* pályázati program támogatásával öt felejthetetlen napot tölthettek Erdélyben. A programnak köszönhetően lehetőségük nyílt arra, hogy testközelből ismerkedjenek meg a több mint ezeréves magyar történelem és kultúra gazdag örökségével, sokszínű értékeivel, valamint az erdélyi táj szépségeivel.

A pályázat keretében iskolánk 4.053.000 forint támogatást nyert el, amely jelentős segítséget nyújtott abban, hogy diákjaink eljuthassanak a határon túli magyar lakta területekre. A kirándulás nemcsak a természeti és történelmi látnivalók felfedezésére adott lehetőséget, hanem arra is, hogy a tanulók személyes élményeken keresztül megismerjék az ott élők mindennapjait, életkörülményeit, és erősebb kötődést alakítsanak ki külhoni honfitársaink iránt.

A kirándulás első napja – Történelem nyomában

Kirándulásunk 2025. május 21-én, szerdán vette kezdetét, első állomásunk a határhoz közeli **Arad** volt. A város központjában tett sétánk során megcsodálhattuk a belváros eklektikus épületeit. A főtéren gyorsan ráleltünk a **Városházára**, az **Állami Színház** impozáns épületére, valamint a **Minorita templomra**, melyek mind Arad történelmi arculatát gazdagítják.

A városnézést követően kis sétával értük el az **Aradi Szabadság-szobrot**, majd a **Maros-parton** pihenve beszélgettünk Arad múltjáról, különös tekintettel az 1848–49-es szabadságharc eseményeire. Ezután felkerestük az **Aradi Vértanúk emlékművét**, ahol idegenvezetőnk is csatlakozott hozzánk. A helyszínen közösen emlékeztünk meg a magyar szabadságért életüket áldozó hősekről: iskolánk koszorúját elhelyezve, megható pillanatként együtt szavaltuk el a *Nemzeti dalt*.

Következő megállónk **Marosillye** volt, ahol meglátogattuk **Bethlen Gábor**, Erdély egyik legjelentősebb fejedelmének szülőhelyét, a **Veres-bástyát**. Egy játékos kvíz segítségével elevenítettük fel Bethlen életét és korát, majd a gyerekek számára nagy élményt jelentett, hogy korhű ruhákat próbálhattak fel, így testközelből is megérezhették a történelmi korszak hangulatát.

Innen utunk **Déva várához** vezetett. A távolból már sejtelmesen magasodó erődítmény látványa is lenyűgöző volt, de igazi élményt a feljutás és a kilátás nyújtott. A várban, pihenő közben, idegenvezetőnk mesélt a vár történetéről, és természetesen nem maradhatott el a **Kőműves Kelemen**-legendája sem, ami különösen megragadta a diákok figyelmét.

A nap végén megérkeztünk első szálláshelyünkre, az **Algyógyi Keresztény Ifjúsági Központba**. A másnap reggel egy kiadós reggelivel kezdődött, majd megnéztük Erdély egyik legrégebbi **körtemplomát**, amely épp a szálláshely udvarán található. Ezután rövid buszozás következett az **algyógyi termálvízeséshez**, majd megcsodáltunk egy **római kori fürdő** maradványait is, melyek egyedülálló bepillantást engedtek a vidék ókori múltjába.

Iskolalátogatás Etéden – közösségek találkozása

Hosszabb, mintegy **200 km-es utazás** után megérkeztünk **Etédre**, ahol a **Jósika Miklós Általános Iskolában** tettek látogatást diákjaink. A találkozás barátságos hangulatban telt, hiszen az elmúlt években iskolánk diákjainak több alkalommal volt lehetősége Erdély e szép tájain vendégeskedni. A gyerekek beszélgethettek, ismerkedhettek, sőt, közös sportprogramokon – **röplabda- és focimérkőzéseken** – is részt vettek, melyeket mindenki nagyon élvezett. Amíg a tanulók játszottak és beszélgettek, a tanárok betekintést nyerhettek az iskola mindennapjaiba és az oktatás helyi sajátosságaiba.

Énlaka – múltidéző élmények

A délutáni órákban érkeztünk meg az Etédhez nem messze fekvő eldugott pici faluba, **Énlakára**, ahol először az **unitárius templomot** látogattunk meg, majd egy **tájházban** a tanulók megismerkedhettek a régi erdélyi mesterségekkel, eszközökkel, valamint a hagyományos falusi életmóddal. Az unitárius templom lelkészője feledhetetlen előadást tartott a vallás jelentőségéről, az emberek életére gyakorolt hatásáról, de bepillantást engedett a helytörténet olyan izgalmas kérdéseibe, mint az Etéddel szoros kapcsolatban álló 4 település nevének kialakulása is.

A nap végén tovább utaztunk **Szentegyházára**, ahol második és egyben utolsó szálláshelyünk várt ránk. Az esti órákban kissé fáradtan, de élményekkel telve érkeztünk meg.

Harmadik nap – A Székelyföld szent helyei

Kicsit nehéz ébredés és finom reggeli után megkezdjük harmadik napunk programját, elsőként **Madéfalvára** utaztunk, ahol az idegenvezetőnk segítségével megismerhettük a **mádéfalvi vérengzés** szomorú történetét. Az emlékműnél elhelyeztük iskolánk koszorúját, majd néma főhajtással tisztelegtünk az áldozatok emléke előtt.

Innen **Csíksomlyóra** vezetett utunk. Meglátogattuk a **kegytemplomot**, ahol rövid sétát tettünk, majd lehetőség nyílt arra is, hogy a tanulók megkóstolják a környék híres **borvizét**. Ezután **Csíkszeredában** folytattuk városnézésünket, sétáltunk a belvárosban, majd ellátogattunk a **Mikó-várhoz**, mely Erdély egyik legszebb várkastélya.

A délelőtti program után visszatértünk szállásunkra, ahol egy rövid pihenőt követően újabb izgalmas kaland várt ránk: **traktorra szállva** vágunk neki a **Madarasi Hargita** meghódításának. A traktoros utazás vidám hangulatban telt, de az igazi kihívás csak ezután következett – gyalogosan másztuk meg a csúcsot, hogy megcsodálhassuk a lenyűgöző panorámát.

A hegytetőn nemcsak a kilátás nyugtázott le bennünket, hanem a **kopjafák** is, melyek különböző közösségek emlékeit, üzeneteit őrzik. A tanulók érdeklődéssel olvasták el, ki és milyen alkalomból állította fel őket.

Visszasétálva ismét traktorra szálltunk, ám hazafelé még egy különleges megállót iktattunk be: megmásztuk az **Őrkőt**, ahonnan újabb páratlan látvány tárult elénk.

Negyedik nap – A honfoglaló magyarok nyomában

A negyedik nap reggelén látogattunk el egy helyi nénihez, **Gothárd Krisztinához**, akit a környéken és azon túl is csodálatos, kézzel készített **székely népviseleti ruháiról** ismernek az emberek. Érdekes és izgalmas órát töltöttünk el nála, mely során megmutatta gyűjteményének

szép darabjait, beszélt a népviselet kialakulásának és fejlődésének történetéről, de bepillantást engedett a ruhák elkészítésének folyamatába, fortélyaiba is. Megtudtuk, hogy a néni 30 éve székelyruhákat varr. Bemutatta a zsinóros ingeket, mellényeket, szoknyákat, melyeket kézzel szőtt szőtesből készített.

Programunk negyedik napján változás történt: az eredetileg Gyergyószentmiklóson, a Caritas sajtműhelyében tervezett kirándulás sajnos a váratlan zárva tartás miatt elmaradt. Helyette Szentegyházán maradtunk, ahol a gyerekek és a kísérők közösen ismerkedhettek meg a **tradicionális kürtőskalács készítésének** fortélyaival.

Először kóstolót kaptak a tanulók, így már tudták, milyen finomságot fognak elkészíteni. Ezt követően rövid ismertetőt hallgattunk meg a sütemény elkészítésének lépéseiről. A legizgalmasabb rész azonban az volt, amikor mindenki egyesével kipróbálhatta a kürtőskalács sütést, majd frissen, melegen elfogyaszthatta saját készítésű kalácsát az utazás során.

Ezután továbbindultunk **Gyergyószentmiklóstra**, ahol a **Tarisznyás Márton Múzeumban** tettünk látogatást. A múzeum gazdag gyűjteményében először egy ásványkiállítást tekintettünk meg, majd fotó- és képeslap-kiállítást, valamint egy termet, ahol az örmények helyi életét ismerhettük meg. A múzeum udvarán székelkapuk, tájházak, egy gőzmozdony és egy régi cséplőgép fogadott bennünket, melyek mind a tájegység múltját és népi kultúráját idézték.

A múzeumból a festői szépségű **Gyilkos-tóhoz** indultunk. Megérkezve meghallgattuk a tó keletkezésének különleges legendáját, majd a tóparton fogyasztottuk el a kései ebédünket, miközben gyönyörködtünk a körülöttünk lévő természetben.

Délutáni programunk zárásaként a **Békás-szorozhoz** látogattunk, ahol hatalmas méreteivel teljesen lenyűgözött bennünket a természet. Séta közben elmerültünk a környezet szépségében, majd a túra végén hallhattuk a Békás-szoros létrejöttének történetét, amely még inkább élővé tette számunkra ezt a különleges helyet. Megható és feledhetetlen élmény volt honfoglaló őseink nyomában végigsétálni a szoroson.

Ötödik nap – Búcsú a hegyektől és a Tordai sóbánya titkai

Vasárnap reggel, az utolsó napon, a buszra felszállva már arról beszélgettünk, milyen gyorsan elszállt az itt töltött idő, és milyen nehéz búcsút venni a mesés tájtól. Az első nap furcsának tűnő hegyek mára megszokottá és kedvessé váltak szemünkben, így különösen fájt az elválás gondolata.

Mivel a természeti katasztrófa miatt a Parajdi Sóbánya látogatása nem valósulhatott meg, hazafelé úton a **Tordai sóbánya felé vettük az irányt**. A régi bejáraton léptünk be a föld alatti járatokba, és rövid sétát követően elértük a látogatható részt. Elsőként a **visszhangok**

termében álltunk meg, ahol először kicsit bizonytalanul, de végül lelkesen tapsoltunk, hogy megtapasztaljuk a terem különleges akusztikáját.

A következő teremben megismerhettük, hogyan emelték és szállították ki hajdanán a sót a bánya mélyéről. Lesétáltunk a hangulatos **Rudolf-tárnába**, ahol a gyerekek egy kis szabadprogramot tölthettek el a friss, tiszta, sótól illatozó levegőn.

Amikor visszaszálltunk a buszra, tudtuk, hogy ezzel az utolsó, nagyszerű élménnyel kirándulásunk is a végéhez ért. Hazaindulva mindannyian gazdagabbak lettünk számtalan élménnyel és új tudással. A tanultakat – legyen az történelem, földrajz vagy irodalom – most már nem csak a tankönyvek lapjairól ismerhettük meg, hanem testközelből, megélve és átélve annak Erdély ezernyi csodáját.

Értékelő óra és témanap

A hazaérkezésünket követő napokban szerveztük meg az értékelő órát, melyre meghívtuk iskolánk 5. és 6. osztályos diákjait, az érdeklődő pedagógusokat és szülőket azért, hogy bemutassuk nekik, a kirándulás során merre jártunk, és mit tekintettünk meg.

Az értékelő órán a kiránduláson készült képeket és videókat mutattuk be, melyeket érdekes és izgalmas prezentációba fűztünk össze. Az érdeklődők megtekinthették útinaplónkat, melyből néhány részletet fel is olvastunk.

Az értékelő órához szorosan kapcsolódott egy olyan, rendhagyó jelleggel szervezett vizuális kultúra óra, ahol lehetőségünk nyílt a művészet eszközeivel kifejezni tiszteletünket azon helyek és emberek iránt, akikkel találkoztunk és ahol jártunk az öt nap során.

Értékelő óra és Nemzeti összetartozás napi témanap az iskolában

Utazásunk élményeinek megosztása után iskolánk különleges témanappal emlékezett meg a Nemzeti összetartozás napjáról. A programot a kiránduláson részt vett 7. osztályos diákok készítették elő, akik interaktív, multimédiás eszközökkel gazdagított megemlékezést tartottak az iskola mellett nemrég felállított Trianon-élműnél. Ezen a helyszínen koszorút helyeztünk el a trianoni békeszerződés évfordulója alkalmából.

Visszatérve az iskolába egy vetélkedőt szerveztünk. Négy különböző feladattal készültünk. Egy hagyományosnak mondható feladatlapot kellett IKT eszközökkel támogatott módon megoldani oly módon, hogy az iskolában elhelyezett QR-kódokat beolvassuk és jelent meg a kérdés, melyre válaszolva lehetett a feladatokat helyesen megoldani. Másik feladatunk az volt, hogy a történelmi magyar királyságot ábrázoló szófelhőben kellett a legtöbb a kirándulásunkra jellemző szót megtalálni. Végül egy Kahoot kvízt lehetett kitölteni, mely a kirándulás során felkeresett, történelmi és kulturális szempontból fontos helyekhez kapcsolódott. Negyedik

feladatunk a kiránduláson gyűjtött székely szavakkal volt kapcsolatos, ki kellett találni a szavak magyar megfelelőjét.

A délutáni program egy trianoni témájú filmvetítéssel kezdődött, melynek címe: Béke a nemzetek felett. Majd egy őrüzgyűjtással zárult, amely az erdélyi magyarság támogatásának és a nemzeti összetartozás szimbóluma volt. Az esemény minden érdeklődő számára nyitott volt, és lehetőséget adott a közösség összetartozásának megerősítésére.